

Dankwoord

De gegevens van gerichte trek van (niet alleen) Canadese ganzen werden verzameld door een grote groep trektellers die hun data met grote regelmaat in hebben gevoerd op www.trektellen.nl en www.waarneming.nl. Verder worden Fred Cottaar en Tom van Spanje bedankt voor het doorgeven van hun losse waarnemingen.

Literatuur

- www.trektellen.nl, met dank aan Gerard Troost
- Van 't Hoff J. 1990. Ruitrek van Grauwe Ganzen in Groningen. De Grauwe Gors 18 (1): 7-13.
- LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co, Haarlem.
- Nienhuis, J. 2006. Ruiende grote Canadese Ganzen in Noord-Nederland in 2006. Twirre 17 (4): 138-141.
- Nienhuis J., Nienhuis-Poel J. & Volten P. 2011. Aantalsontwikkeling van grote Canadese Ganzen in Noord-Nederland. De Grauwe Gors 39: 112-119
- LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976 - 1993. Schuyt & Co, Haarlem

Gierzwaluw, ver weg maar toch ook heel dichtbij

Dit jaar bestaat de stedenband Haarlem-Mutare 20 jaar. Dat viert ze met de Gierzwaluw als rode draad. De Gierzwaluw is het symbool van de stedenband. Deze vogel komt in het voorjaar om te broeden naar Nederland en overwintert in Afrika. Ze broedt in Haarlem en kondigt bij haar terugkomst in Mutare daar de regentijd aan. Een trouwe vogel die altijd terugkeert in hetzelfde nestje. Deze vogel, de *Apus apus* heeft geen echte poten en is altijd in de lucht. Het enige contact met de aarde is tijdens het broeden. Daarom is het zo'n prachtig symbool voor de stedenband. Ze verbindt onze zustersteden, die op twee continenten liggen. Vanuit de lucht beschouwt ze de activiteiten in beide steden. Door haar enorme eetlust vangt ze tijdens die beschouwing enorme hoeveelheden vliegende insecten en zorgt zo ook voor meer voedselzekerheid in Afrika en Europa. Kortom een prachtige metafoor voor het werk van Haarlem-Mutare.

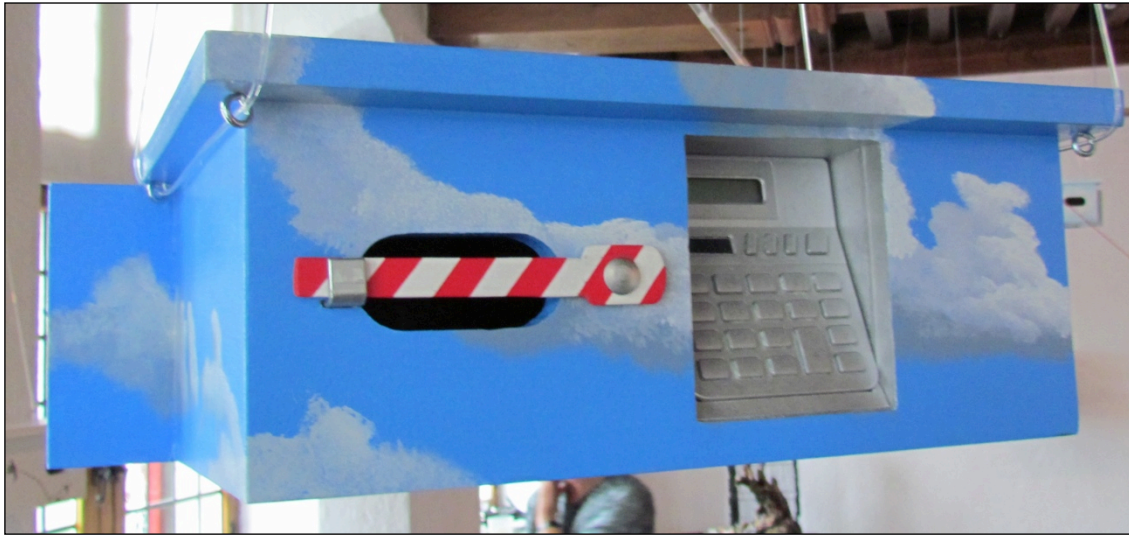
Dit jaar heeft Haarlem-Mutare samen met de gemeente, natuurbeschermingsorganisaties, kunstenaars en onderwijsinstellingen een groot aantal activiteiten ontwikkeld rond de Gierzwaluw. De Gierzwaluw wordt bedreigd door het verdwijnen van geschikte broedgelegenheden. Daarom heeft de stichting activiteiten georganiseerd om nieuwe broedgelegenheden te creëren en de vogel onder de aandacht van het publiek te brengen.

De expositie over het gierzwaluwenproject in Ter Kleef. Foto Dik Bol

Voor de groepen 6, 7, en 8 van de basisscholen werd een educatieve website ontwikkeld. De lesprogramma's werden aangevuld met een educatieve tentoonstelling in het NMEcentrum Ter Kleef en een in de bibliotheek Haarlem Noord. Vrijwilligers begeleiden de schoolkinderen tijdens het bezoek aan de tentoonstelling. Door studenten van het Sterrencollege werden 250 nestkastjes gezaagd. Deze werden door kinderen van de basisschool in elkaar geschroefd met hulp van de studenten van het Sterrencollege. Voor hen was dat tegelijkertijd een maatschappelijke stage. Door leden van de vogelwerkgroep werden ook op school workshops gehouden over deze bijzondere vogel.

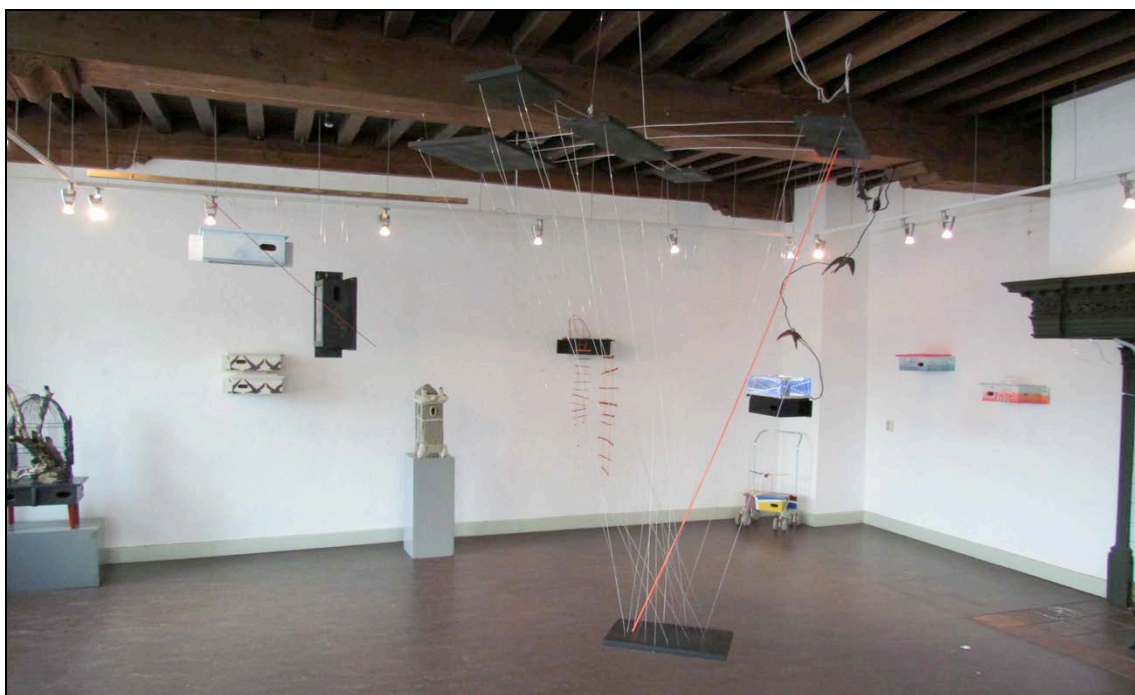
Woningstichting Pré Wonen zegde toe om 125 nestkastjes op te hangen en samen met woningstichting Elan Wonen verklaarden ze dat ze ook bij nieuwbouw de bouw van gierzwaluwkasten zouden meenemen. De directeur van Pré Wonen, Victor Verhoeven, heeft samen met wethouder dierenwelzijn Jack van der Hoek de eerste nestkastjes opgehangen. Dit gebeurde vanuit een brandweerauto onder grote publieke belangstelling op een prachtige voorjaarsdag in de Slachthuisbuurt.

Nestkast van Richard Lagerweij.

De Gierzwaluw inspireerde de leden van de Haarlemse Kunstenaarsvereniging Kunst Zij Ons Doel om een tentoonstelling te maken van kunstwerken, die geïnspireerd waren op de nestkastjes. Onder de titel 'Een vlucht Gierzwaluwen: een expositie over bedreigingen en perspectief' expo seerden

16 kunstenaars hun werk. In de maanden juli en augustus kon deze tentoonstelling worden bezichtigd. De tentoonstelling legde een verfrissend verband tussen kunst, natuur en maatschappij.

Expositie van kunstzinnige nestkastjes in De Waag. Foto's KZOD.

Tijdens zijn werkbezoek dit jaar aan Mutare sprak stedenband coördinator Dik Bol met directie van Environment Afrika en veel schoolhoofden van primary schools. Ook in Mutare heeft men veel zin in dit project; de educatieve website wordt met extra input uit Mutare vertaald naar het Engels.

De activiteiten rond de Gierzwaluw eindigen niet met het jaar 2012. Zoals het werk van de Stedenband doorgaat, zo gaat ook de aandacht voor hun symbool door. In januari volgt nog een muziekvoorstelling. 'De gelukkige Prins' staat gepland in de Toneelschuur. Het theaterstuk is gebaseerd op een verhaal van Oscar Wilde, waarin een zwaluw een centrale rol speelt.

Begin volgend jaar reist een Nederlands biologe, Floor van Oosterhout, naar Mutare om daar lessen te geven over de Gierzwaluw en zij wil daardoor natuurbehoud in Mutare bevorderen. De lessen worden gegeven op basisscholen en middelbare scholen van de stad.

Het gierzwaluwproject is een goed voorbeeld van hoe ontwikkelingssamenwerking werkt aan twee kanten van de evenaar. Met de samenwerking tussen kunstenaars, natuurbeschermers en Haarlem-Mutare hebben we verbanden gelegd, die de Gierzwaluw zowel in Haarlem als in Mutare beter op de kaart hebben gezet.

Dik Bol en Anita Kucsera